

● SZIGETI LÁSZLÓ

Négyszemközt a pápával

Örömhír: idehaza is megjelent DVD-n Wim Wenders *Ferenc pápa – Egy hiteles ember* című idei dokumentumfilmje, melynek elkészítésére 2014-ben kérte fel a Vatikán a német újhullám jeles alkotóját. Nem örömhír: mozikba nálunk nem kerül e másfél órás lelki gyakorlatnak is tekinthető néznivaló (eddig egy-két vetítése volt csak magánkezdemenyezésre), s a körülötte kongó nagy csendet füelve az is kérdéses, hogy lemezen hány emberhez jut majd el.

A világi (értsd: üzleti alapon működő) forgalmazónak, amely Magyarországra is behozta, a film sikere érdekében természetes szövetségese lehetne (értsd: hivatásból fakadóan) a honi hivatalos egyház (bár hirtelenjében nem tudnám megmondani, ki volna illetékes efféle ügyekben), ha már furcsamód nincs saját vállalkozása-szolgálat a világszerte szép számmal születő, egyszerre igényes és keresztény szellemiségű filmek hazai nézők elé terelgetésére. Isten vándorló népe szempontjából azért sem volna közömbös ennek az alkotásnak a felkarolása, mert Krisztus földi helytartóját mostanában meglehetősen sok igaztalan vád és – legyünk jóhiszeműek – félreértésből vagy tudatlanságból fakadó kritika övezi. Az egyház egyes tagjai részéről is. Az internet bugyraiban víruszerűen terjedő, nemegyszer hátborzogató vagy épp gyűlölettel teli kijelentések, a sokszor inkább a pszichiátria tárgykörébe tartozó összeesküvés-elméletek, a tudatos vagy ösztönös félreértelmezések teljesen érthetővé teszik a vatikáni kezdeményezést, melynek célja a pápa gondolatainak minél hitelesebb közvetítése volt. Így aztán különösen rossz üzenete van annak, ha idehaza úgy teszünk, mintha nem is létezne ez a cannes-i filmfesztiválon bemutatott portré.

A film kiindulópontja – az „antikolt” bejátszásokban fel-felbukkanó – *Assisi Szent Ferenc* személye, s mindaz, ami őt vezérelte: az evangélium, a jézusi szegénység, az Isten által teremtett világ szeretete és tisztelete vagy a vallások közötti béke – ami az ő nevét pápai programja „védjegyeként” is választó Ferencnek szintűgy szívügye.

A felnőtten protestáns hitre tért rendező érzékenyen hozza közel hozzánk a pápát, akihez illően szegény filmet, ahogy maga mondja, „antifilm” készített, amely belemagyarázások, rosszindulatú ferdítések nélkül, első kézből adja át Ferenc üzenetét, legyen szó rászorulókról, az embert leselejtező gazdaság világának kritikájáról, a menekültekről, a klerikalizmusról, a pedofíliáról, a családról, a homoszexualitásról vagy a környezetvédelemről. A portré megvalósításához Wenders szabad kezet kapott. Csak megkínálták a témával, a folytatást teljesen rábízva. A Va-

tikán archív anyagait és különböző tévétársaságok felvételeit egyaránt felhasználta, emellett több vallomást is rögzített, amelyek során a pápa bensőséges közelségben, egy hívő ember realizmusával, derűjével, aggodalmaival vagy épp esendőségével, mintegy a nézőhöz beszél a számára legfontosabb kérdésekről.

Távolról sem csak katolikusoknak ajánlott Wim Wenders filmje a pápáról, mert előítéletekre, vádaskodásra, széthúzásra hajlamos kis- és nagyvilágunkban esélyt ad a megbékélésre, s például arra is, hogy a másakra mutogatós önfeledt nemzeti összjátékunkról a saját felelősségünkkel való szembenézésre váltsunk.

Jó volna hát minél többekhez eljuttatni a filmet, hogy általa is lecsendesítve találkozhassanak az evangéliummal Ferenc pápa közvetítő szavaiban. S talán akkor eljuthatunk oda, hogy mélységes realitásérzékkel, de olyan gyermeki lélekkel közeledjünk a valósághoz, mint az az idős, mosolygós szerzetes nővér, aki ezt mondja a filmben jó ismerősérről: „Isten olyan pápát küld, amilyenre a Földnek éppen szüksége van.”